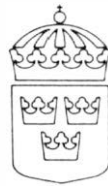

Motion till riksdagen

1986/87:Jo106

Allan Ekström (m)

Bilavgaslag (prop. 1986/87:56)

Mot.
1986/87
Jo106–112

Genom förslaget till bilavgaslag läggs ett ökat ansvar på biltillverkarna beträffande fordons funktion och hållbarhet i fråga om utsläpp av luftförore-
nande ämnen. Som ett led häri skall jämlikt 7 § myndighet som regeringen
bestämmer – statens naturvårdsverk – betros med befogenheten att meddela
vitesföreläggande om skyldighet för biltillverkare att vidta rättelseåtgärder.

Sådant beslut om föreläggande skall enligt 12 § överklagas till koncessions-
nämnden, vars beslut i sin tur skall överklagas hos regeringen.

Lagrådet (s. 43) har anmält ”stark tvekan om det lämpliga med instansord-
ningen koncessionsnämnden – regeringen i föreläggandefallen. Goda skäl
kan anföras för att förlägga det slutliga avgörandet till regeringsrätten i stället
för regeringen. Några bärande skäl har egentligen inte heller anförts för att
inte ha kammarrätt som första besvärinstans i vanlig ordning. Målen – som
inte lär bli många – kommer i huvudsak att gälla dels vad som ligger i orden 'i
godtagbar utsträckning', dels hur långtgående skyldigheter som bör åläggas
tillverkaren. Det blir med andra ord ganska typiska domstolsfrågor som
naturligt hör hemma hos allmän förvaltningsdomstol.”

Till vad lagrådet anfört kan läggas att den fråga som avses med
vitesföreläggandet torde vara av den karaktär att den omfattas av artikel 6 i
Europakonventionen, som ger den enskilde rätt att få sin sak prövad inför
domstol. Under artikeln ryms nämligen icke blott ärenden av rent civilrättslig
art utan även viktigare offentlighetsrättslig reglering av individens näringsfrihet
och frihet i ekonomiskt hänseende. I detta konstitutionella ämne må hänvisas
till Ds Ju 1986:3 och uppsatsen Europakonventionens krav på domstolspröv-
ning i Svensk Juristtidning 1986 s. 325.

Det förefaller närmast uppseendeväckande att nu föreslå införande av en
instansordning som måste antas stå *i strid med* Europakonventionen.
Förslaget bör därför avslås i denna del och ersättas med den av lagrådet
förordade prövningsvägen kammarrätt och regeringsrätt.

Vad händer om ett givet föreläggande ej efterkommes? Vilket förfarande
skall gälla beträffande *utdömande* av viten? På denna naturliga fråga ger
propositionen inget som helst besked – frågan synes ej ens ha uppmärksam-
mats.

Enligt huvudregeln i lagen om viten skall fråga om utdömande av vite
prövas av länsrätt (6 §). Anledning saknas för antagande att huvudregeln
icke är tillämplig i detta fall. Jämlikt förvaltningsprocesslagen överklagas
länsrättens beslut till kammarrätten och dess beslut slutligen till regeringsrät-
ten. Att märka är att även denna besvärspövning skall ske på materiella

grunder och alltså innefatta beslutets laglighet (prop. 1984/85:96 s. 56).

Mot. 1986/87

Resultatet blir följaktligen med den av propositionen valda ordningen att sex (!) myndigheter kan bli indragna i handläggningen av ifrågavarande föreläggande. Detta förhållande talar också ovedersägligen för att talan mot själva föreläggandet bör handläggas av kammarrätt och regeringsrätten. I annat fall blir dessutom den genom Europakonventionen garanterade domstolsprövningen beroende av att biltillverkaren ej åtlyder utan trotsar det lagakraftvunna föreläggandet.

Jo106

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer jag

att riksdagen beslutar att ge 12 § följande ändrade lydelse:

Beslut av myndighet om föreläggande enligt 7 § får överklagas till kammarrätten. Mot kammarrättens beslut föres talan hos regeringsrätten.

Stockholm den 14 november 1986

Allan Ekström (m)